

BİTKİLERLE İYİLEŞ

KELEBEĞİN HAZİNESİ

Vakit ayırıp, yılların birikimiyle
ilk bitki bilim kitabıma katkıda bulunduğu için
Prof. Dr. Ünal Akkemik hocamıza içten teşekkürlerimle...

Esmâ Yıldız

VakıfBank Kültür Yayınları: 0405
Çocuk Kitaplığı: 055

**BİTKİLERLE İYİLEŞ
KELEBEĞİN HAZİNESİ**

Yazan
Esmâ Yıldız

Resimleyen
Cansu Çarıkçı

Yayın Danışmanı
Ekrem Demirli

Kitap Editörü
Hande Kayhan

Sayfa Tasarımı ve Uygulama
Yümna Sarıkaya

Psikolojik Danışman
Nidanur Mutlu

VakıfBank Kültür Yayınları
İnkılap Mahallesi
Dr. Adnan Büyükdeniz Caddesi
No: 7/A1 – Kat 13
Ümraniye 34768 İstanbul
Telefon: 0 216 285 9571
www.vbky.com.tr - info@vbky.com.tr
Sertifika No: 40141

© Vakıf Pazarlama San. ve Tic. A.Ş., 2025
© Esmâ Yıldız, 2025
© Cansu Çarıkçı, 2025

ISBN 978-625-5848-25-3

*Kitabın tüm yayın hakları VakıfBank Kültür
Yayınları'na aittir. Tanıtım amacıyla, kaynak
göstermek şartıyla yapılacak sınırlı alıntılar
dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir
elektronik veya mekanik araçla çoğaltılamaz.
Eser sahiplerinin manevi ve mali hakları saklıdır.*

Baskı
Mega Basım Yayın San. ve Tic. A.Ş.
Cihangir Mah. Güvercin Cad. No: 3/1
Baha İş Merkezi A Blok Kat: 2
34310 Haramidere, Avcılar / İstanbul
Tel: 0 212 412 1700
www.mega.com.tr - info@mega.com.tr
Sertifika No: 44452

1. Baskı: Eylül 2025
2. Baskı: Mart 2026

Minik Okurlarımıza ve Ailelerine Not

Bu kitapta anlattığımız bitki ve şifalı ot hikâyeleri, doğanın güzelliklerini tanımak ve öğrenmek içindir.
Bitkiler çok faydalı olabilir ancak tüketilmesi veya kullanılması herkes için farklı sonuçlar doğurabilir.

Özellikle çocuklar, hamileler veya hastalığı olanların dikkatli olması gerekir. Bu yüzden, kitapta
gördüğünüz hiçbir bitkiyi yetişkinlerin onayı olmadan ya da bir doktora danışmadan kullanmayın.

BİTKİLERLE İYİLEŞ
KELEBEĞİN
HAZİNESİ

Yazan
Esmâ Yıldız

Resimleyen
Cansu Çarıkçı

*Türkiye'nin rüzgârlarıyla kanatlanın,
Dağların serinliğini, vadilerin kokusunu kanatlarına sığdıran,
Zarif, bilge ve gezgin kelebek...
Ne sadece güzellik peşinde bir çiçek sevdalısı ne de bir çiçek avcısı.
Toprağın fısıltılarını duyan, bitkilerin sırlarını öğrenen,
Kelebeğin hikâyesi bu.*

*Her sabah güneşin ilk ışıklarıyla yola çıkar.
Kayalıklardan yaylalara, vadilerden ovalara uçar.
Türkiye'nin binbir rengini görmek için can atar.*

*Çünkü bilir:
Her bitki, toprağın kalbinden kopup gelen bir şüirdir.*

Bir zamanlar Anadolu'nun uçsuz bucaksız topraklarında rengârenk bir kelebek yaşırmış.

Bu kelebek diğerlerinden farklıymış. Sadece çiçekten çiçeğe konmakla yetinmez, bitkilerin hikâyelerini dinlemek ve onları herkese anlatmak istermiş.

Güneş doğar doğmaz kanatlarını açar, rüzgârla birlikte yeni yerlere uçarmış. Ovalar, dağlar, vadiler... Her yer onun eviymiş. Her bitki onun için bir hazineymiş. Hepsinin kendine has özellikleri, bu topraklara kattığı sayısız değer varmış.

Kelebek bir gün karar vermiş: Türkiye'nin 7 farklı bölgesinde görülebilen, 7 ortak bitkisi ile tanışacak ve onların hikâyelerini herkese anlatacakmış. İşte bu kitapta, o meraklı kelebeğin macerasını bulacaksınız. Haydi, hep birlikte kelebeğin peşine takılalım ve Türkiye'nin 7 bitkisini keşfedelim!

KORUYUCU DEFNE

GENEL BİLGİLER

Latince adı: Laurus nobilis, L.

Ailesi: Defnegiller ailesi – Lauraceae

Defnenin ülkemizin farklı yörelerinde *nehtel*, *tahnal*, *tefrun*, *tenel* ve *teynel* gibi isimleri de vardır.

Türkiye’de nerede görülür?

Akdeniz iklim bitkisiidir. Hem kuzeydeki nemli ormanların hem de Akdeniz maki florasının nemli yerlerinde bulunur.

Ağaç ve çalı formunda, uzun ömürlü bir bitkidir.

Gövde kabukları yaşlanıncaya kadar çatlamaz.

Akdeniz’de, Karadeniz ve Marmara Bölgelerinde sıklıkla görülür.

Nemli kayalıklar ve vadiler, çalılıklar doğal yaşam alanıdır.

Ülkemizde çok yaşlı defne ağaçları görebilirsin.

50, 60 bazen 70, 100 yaşında! En yaşlılarından biri de Hatay’ın

Samandağı ilçesinde anıt Hıdırbey Musa Çınarı ile

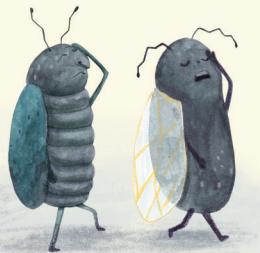
karşı karşıya yaşamaktadır.

İnsan sağlığı için şifalı bir bitkidir. Tohumunun ve yapraklarının yağı çıkarılabilir. Ülkemiz için ekonomik değeri yüksektir!

İlaç, kozmetik gibi alanlarda kullanılır. Özellikle deri hastalıklarına ve saçlara çok iyi gelir. Yağından elde edilen defne sabunu çok eski zamanlardan beri, aynı formülle, nesilden nesile aktararak üretilir. Baskın kokusu gıdaların böceklenmesini engeller.

Yaprakları toplanarak kurutulabilir. Bu yapraklar güçlü aromasıyla yemekleri lezzetlendirir.

Çay olarak da tüketilebilir.

A vibrant, watercolor-style illustration of a landscape. In the background, there are grey, misty mountains under a light blue sky. In the foreground, a large butterfly with red and blue wings and white spots is flying on the left. On the right, a hedgehog with a brown back and a small orange bag is standing next to a turtle with a brown shell and a small orange bag. They are in a lush green field with some purple flowers. The text is written in a simple, black font in the upper right area of the image.

Uçtu kelebek, engebeli dağları,
Düzlük ovaları, kıyı şeritleri ve vadileri olan,
Kışların ılık ve yağışlı,
Yazların sıcak ve kurak olduğu güneşe: Akdeniz'e!
Kondu kopkoyu yeşil yapraklarıyla bir ağaca,
Güzel mi güzel, sarılı beyazlı çiçekleriyle defneye.
"Söyle güzel defne, sen hep çiçekli misin böyle?"

"Hayır!" dedi defne, dile geldi:
İlkbaharda açar sarı çiçeklerim,
Siyah ve yuvarlaktır meyvelerim,
Tohumlarımdır onlar benim.
Sonbaharda dökülür saçlırlar,
Ve sonra yeniden canlanırlar.

*Yapraklarım koyu yeşildir,
Dört mevsim benimledir.
Köklerim toprağın yüzeyinde yayılır,
İnce dallarım yavaş yavaş çoğalır.
Gövdem pürüzsüz ve düzgün,
Bana dokun ve hisset,
Yapraklarımı ovuştur, kokumu içine çek.*

*Bir gün ormanda gezersen eğer,
Seninle aynı boyda, belki de daha kısa,
Uzun yıllardır oradaysam da,
Gökyüzünde salınan dallarımla,
Selam veririm kurda kuşa.*

Defneyle sohbetini tamamlayan kelebek defnenin taze ve ferah kokusunu artık kanatlarında taşıyordu. Bu kokuyla rüzgârın peşine takıldı, güneşin ışıkları altında süzüldü. Kıvrımlar çizerek ilerleyen kelebek, az sonra başka bir güzelliği fark etti.

BESLEYİCİ BALLIBABA

GENEL BİLGİLER

Latince adı: *Lamium purpureum*, L.

Ailesi: Ballıbabagiller ailesi – Lamiaceae

Türkiye’de farklı yörelerde *ballı*, *balıcak*,
balotu isimleriyle de bilinir.

Ilıman iklim bitkisidir: Karadeniz, Akdeniz ve en çok Marmara Bölgesi’nde görülür. İnsanların terk ettiği, atıklarını döktüğü, toprağını bozduğu yerlerde eflatun rengiyle bütün çirkinlikleri kapatır.